

اتحاد بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

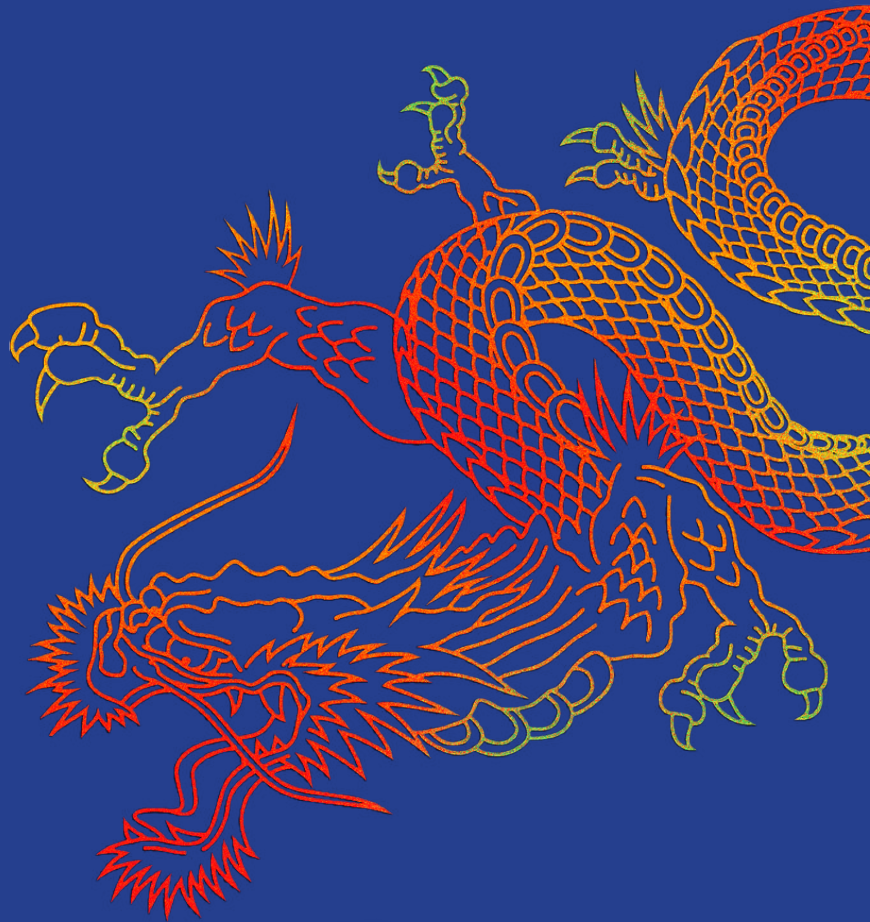
TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE,
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

تهران، پایتخت تجارت ایران

معاونت امور بین الملل و توسعه تجارت
دبیرخانه توسعه همکاری های اقتصادی و تجاری
بخش خصوصی با چین

هفته اول و دوم خرداد
۱۴۰۵

اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین

عناوین اخبار و گزارش‌ها:

- سخت روز-واقعیت‌های میدانی تبیین همکاری راهبردی برد-برد ایران و چین
الف-اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین.....
عناوین اخبار:
- ۱- فاز دوم کریدور چین-پاکستان؛ از توسعه زیرساخت تا شکل‌دهی اقتصاد منطقه‌ای.....
 - ۲- چرخش راهبردی پکن به سوی اقتصاد دریایی.....
 - ۳- پکن در برابر محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی؛ حفظ اهرم فشار بدون بستن درها.....
 - ۴- تحریک تقاضای داخلی؛ اولویت تازه سیاست‌گذاران چینی.....
 - ۵- پکن در مسیر دشوار گذار از اقتصاد صادرات‌محور به تقاضا محور.....
 - ۶- تقویت یوان و معمای همیشگی پکن؛ ثبات ارزی یا حمایت از صادرات؟.....
 - ۷- بازگشت سرمایه‌گذاری چین به اروپا؛ اوج هفت‌ساله روابط اقتصادی.....
 - ۸- اقتصاد جهانی در سایه تعادل پکن-واشنگتن.....
- ب- مهمترین اخبار و تحولات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در ۲ هفته اخیر.....
ج- گزارش ویژه (از سلسله گزارش‌های چین شناسی).....
گزارش یک: پانزدهمین برنامه پنج‌ساله چین-فرصت‌ها و چالش‌ها برای ایران.....

دبیرخانه توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری بخش خصوصی با چین

۱۴۱

هفته اول و دوم خرداد
۱۴۰۵

برد-برد ایران و چین واقعیت‌های میدانی تبیین همکاری راهبردی

برخی تحلیل‌ها همکاری ایران با چین را از زاویه «ضعف» و «ناچاری» ایران تفسیر می‌کنند. اما واقعیت میدانی چیز دیگری می‌گوید. ایران کشوری است که با وجود بیش از چهار دهه تحریم، تهدید و جنگ‌های نیابتی علیه این کشور نه تنها شکست نخورده، بلکه به عنوان یک قدرت بلامنازع در غرب آسیا تثبیت شده است. توانمندی‌های بالقوه ایران در حوزه‌های نظامی، فناوری، انرژی و ژئوپلیتیک، آن را به یکی از معدود کشورهایی تبدیل کرده که چین برای حفظ و گسترش نفوذ جهانی خود به عنوان یک شریک استراتژیک قدرتمند در غرب آسیا و یک متحد قابل اعتماد که تحت فشار غرب عقب‌نشینی نمی‌کند قرار داده است. ایران نیز برای خروج از اقتصاد تک‌محصولی وابسته به نفت، به شریکی نیاز دارد که هم پول داشته باشد، هم فناوری و هم حوصله تحریم‌ها و البته آن شریک فقط چین است.

این مسیر صرفاً یک اراده سیاسی برای همکاری راهبردی برد-برد نیست، بلکه بر اعداد و ارقام واقعی تجارت، جریان‌های سرمایه، شکاف‌های صنعتی و مدل‌های مالی قابل اجرا استوار است. ایران می‌تواند با همکاری فعالانه مثلاً در محور انرژی از صرف فروش نفت خام به مدیریت زنجیره تأمین انرژی منطقه برای چین تبدیل شود. نقش چین در سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های کوچک مقیاس و نیروگاه‌های تجدیدپذیر و همچنین تکمیل راه‌آهن چابهار-زاهدان-مشهد-سرخس و اتصال به شبکه ریلی چین با سرمایه‌گذاری و انتقال فناوری‌های نوین و هوشمندسازی تجهیزات و تأسیسات بندر دریایی و خشکی حائز اهمیت خواهد بود.

تبیین همکاری برد-برد بر اساس محتوا و محورهای چهارگانه (انرژی، ترانزیت، لجستیک، خدمات صنعتی/فناورانه) همکاری‌هایی است که به ایران امکان می‌دهد برتری منطقه‌ای خود را ارتقاء دهد و به چین امکان می‌دهد نفوذ اقتصادی و امنیتی خود را در غرب آسیا تثبیت کند.

الف - اخبار اقتصادی جمهوری خلق چین

۱ فاز دوم کریدور چین-پاکستان؛ از توسعه زیرساخت تا شکل دهی اقتصاد منطقه‌ای

شرح خبر: در دیدار شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین، و لی که چیانگ، نخست‌وزیر این کشور، با شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان، دو طرف علاوه بر بررسی روند اجرای کریدور اقتصادی چین-پاکستان (CPEC)، بر گسترش همکاری‌ها در حوزه‌های کشاورزی، صنعت، آموزش و هوش مصنوعی تأکید کردند. همچنین درباره امنیت کشتیرانی در منطقه و مسیرهای انتقال انرژی به گفت‌وگو پرداختند.

در بیانیه مشترک چین و پاکستان نیز بر ارتقای کریدور اقتصادی چین-پاکستان، آزادسازی ظرفیت‌های بندر گوادر و تبدیل آن به یک مرکز اتصال منطقه‌ای تأکید شد. دو طرف همچنین از مشارکت اشخاص ثالث در توسعه و ساخت کریدور اقتصادی چین-پاکستان، مطابق با مدل مورد توافق میان چین و پاکستان، استقبال کردند.

منبع: خبرگزاری رسمی مالزی

تردد از تنگه هرمز یا تشدید فشارهای ژئوپلیتیکی علیه ایران مطرح باشد، کریدور اقتصادی چین-پاکستان می‌تواند برای ایران نیز از اهمیت بیشتری برخوردار شود. از این رو، اتصال پروژه‌های شرق ایران به کریدورهای پاکستان و دریای عمان می‌تواند در آینده از منظر اقتصادی و ترانزیتی اهمیت فزاینده‌ای پیدا کند.

تحلیل: کریدور اقتصادی چین-پاکستان (CPEC) یکی از مهم‌ترین پروژه‌های ابتکار کمربند و راه موسوم به راه‌گذار اقتصادی چین-پاکستان به شمار می‌رود و همچنان مورد توجه و تأکید دو کشور است. این کریدور با هدف توسعه زیرساخت‌ها، تقویت بخش انرژی و ایجاد پیوند میان جنوب پاکستان و غرب چین شکل گرفته است.

پیامد جهانی: کریدور اقتصادی چین-پاکستان وارد فاز دوم توسعه خود شده و تمرکز آن از زیرساخت‌های فیزیکی به سمت اقتصاد واقعی تغییر یافته است. در مرحله نخست، این کریدور عمدتاً بر توسعه جاده‌ها، نیروگاه‌ها، بنادر و سایر زیرساخت‌های فیزیکی متمرکز بود؛ اما اکنون توجه به حوزه‌هایی نظیر صنعت، کشاورزی، پارک‌های صنعتی، فناوری و اشتغال معطوف شده است. این تحول نشان می‌دهد که چین دیگر صرفاً به ایجاد «مسیر» اکتفا نمی‌کند، بلکه به دنبال شکل دهی و توسعه اقتصاد پیرامون این مسیرهاست.

پیامد برای ایران: در شرایطی که احتمال اختلال در

چرخش راهبردی پکن به سوی اقتصاد دریایی

۲

شرح خبر: در مباحث نظری اخیر حزب کمونیست چین، توسعه اقتصاد دریایی، فناوری‌های دریایی، بنادر، کشتی‌سازی و انرژی فراساحلی بار دیگر مورد توجه قرار گرفته است. پکن نگاه راهبردی‌تری به دریا پیدا کرده و آن را نه تنها برای تجارت، بلکه به عنوان بستری برای توسعه فناوری، تقویت امنیت و رشد صنعتی مورد توجه قرار می‌دهد.

منبع: ارگان رسمی کمیته مرکزی حزب کمونیست چین مجله Qiushi Journal

نمی‌بیند، بلکه آن را پیش‌شان جدید رشد اقتصادی و عرصه‌ای برای رقابت‌های ژئوپلیتیکی و فناوریانه می‌داند.

پیامد برای ایران: بنادر جنوبی، لجستیک دریایی، خدمات بندری و صنایع وابسته می‌توانند به حوزه‌هایی برای همکاری گسترده‌تر و راهبردی‌تر میان ایران و چین تبدیل شوند.

تحلیل: دریا برای چین صرفاً یک مسیر صادراتی نیست، بلکه بخشی از امنیت ملی و موتور رشد آینده این کشور محسوب می‌شود. این تغییر رویکرد ریشه در یک دگرگونی راهبردی عمیق دارد که به تازگی در بالاترین سطوح تصمیم‌گیری چین، یعنی کمیته مرکزی حزب کمونیست، تثبیت شده است. در واقع، پکن دیگر دریا را تنها یک منبع اقتصادی

۳ پکن در برابر محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی؛ حفظ اهرم فشار بدون بستن درها

شرح خبر: وزارت بازرگانی چین اعلام کرد محدودیت‌های صادراتی عناصر نادر خاکی اقدامی قانونی است، اما پکن همچنان آمادگی دارد به «نگرانی‌های معقول» طرف آمریکایی رسیدگی کند. این موضوع در گفت‌وگوهای میان دونالد ترامپ و شی جین‌پینگ نیز مطرح شده است.

منبع: وزارت بازرگانی چین و Investing.com

تحلیل: این سیاست نمونه‌ای کلاسیک از رویکرد پکن در مدیریت اختلافات اقتصادی و تجاری است؛ نه عقب‌نشینی کامل و نه تشدید کامل تنش‌ها، بلکه حفظ اهرم فشار همزمان با کنترل بازار و مدیریت پیامدها.

پیامد جهانی: بازار خودروهای برقی، باتری‌ها و صنایع دفاعی همچنان به تصمیمات چین در حوزه صادرات عناصر نادر خاکی وابسته خواهد ماند.

پیامد برای ایران: این تحولات نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری در فرآوری مواد معدنی و توسعه زنجیره‌های پایین‌دستی، از اهمیت بیشتری نسبت به صادرات مواد خام برخوردار است.

۴ تحریک تقاضای داخلی؛ اولویت تازه سیاست‌گذاران چینی

شرح خبر: شی جین‌پینگ بار دیگر بر توسعه بخش خدمات، ارتقای مصرف خانوار و تقویت برندهای خدماتی چینی تأکید کرد. این رویکرد در راستای سیاست‌های کلان چین برای افزایش سهم مصرف داخلی در اقتصاد این کشور دنبال می‌شود.

منبع: خبرگزاری رسمی شین‌هوا

پیامد برای ایران: برای صادرکنندگان ایرانی، شناخت دقیق‌تر بازار مصرف چین در حوزه‌هایی نظیر مواد غذایی، خدمات، سلامت و گردشگری اهمیت بیشتری نسبت به گذشته پیدا می‌کند. همچنین نقش بازاریابان، شبکه‌های توزیع و شرکت‌های فعال در توسعه بازار در چین برای موفقیت صادرات ایران بیش از پیش برجسته خواهد شد.

تحلیل: چین در تلاش است با افزایش سهم بخش خدمات و مصرف داخلی، وابستگی اقتصاد خود به صادرات را کاهش داده و آثار ناشی از رکود بازار مسکن را مدیریت کند. در همین راستا، توسعه خدمات و تقویت تقاضای مصرفی به یکی از محورهای اصلی سیاست‌گذاری اقتصادی پکن تبدیل شده است.

۵ پکن در مسیر دشوار گذار از اقتصاد صادرات محور به تقاضا محور

شرح خبر: بر اساس نظرسنجی اقتصاددانان، شاخص رسمی مدیران خرید (PMI) چین در ماه مه احتمالاً در نزدیکی مرز ۵۰ باقی مانده است؛ موضوعی که نشان می‌دهد رشد بخش تولید عملاً وارد فاز سکون شده است. هرچند صادرات همچنان از فعالیت‌های صنعتی حمایت می‌کند، اما تقاضای داخلی هنوز به سطح مورد انتظار نرسیده و افزایش هزینه‌های لجستیکی ناشی از تنش‌های غرب آسیا نیز بر فعالیت‌های اقتصادی فشار وارد کرده است.

منبع: رویترز

پیامد جهانی: تداوم ضعف تقاضای داخلی در چین می‌تواند احتمال ادامه سیاست‌های حمایتی دولت را افزایش دهد؛ موضوعی که بر بازارهای جهانی و قیمت مواد خام اثرگذار خواهد بود.

پیامد برای ایران: در روابط تجاری با چین، کاهش رشد صنعتی این کشور لزوماً به معنای افت واردات نیست، اما می‌تواند موجب افزایش حساسیت و انتخاب‌گری چین در خرید کالاهای واسطه‌ای و محصولات صنعتی شود.

تحلیل: دو موتور اصلی اقتصاد چین در حال حاضر با سرعت‌های متفاوتی حرکت می‌کنند. از یک سو، صادرات و صنایع فناوریانه همچنان از مقاومت و پویایی نسبی برخوردارند و از سوی دیگر، تقاضای مصرفی و بازار داخلی ضعیف‌تر از انتظارات باقی مانده‌اند. این شکاف برای پکن اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا فرآیند گذار از الگوی رشد «صادرات محور» به «تقاضا محور» هنوز به‌طور کامل تثبیت نشده است.

تقویت یوان و معمای همیشگی پکن؛ ثبات ارزی یا حمایت از صادرات؟

۶

شرح خبر: یوان در برابر دلار آمریکا به بالاترین سطح خود در چند سال اخیر رسیده است. همزمان، مقام‌های ارزی چین بر حفظ ثبات نرخ ارز تأکید کرده‌اند. بر اساس آخرین گزارش‌ها، نرخ برابری یوان در برابر دلار آمریکا در سال ۲۰۲۶ به بالاترین سطح خود در نزدیک به سه سال گذشته رسیده و در محدوده ۶.۸۰۴۰ یوان در برابر هر دلار معامله می‌شود. این نرخ نسبت به ابتدای سال جاری حدود ۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

روند تقویت یوان در سال‌های اخیر نیز ادامه‌دار بوده است؛ به گونه‌ای که این ارز در سال ۲۰۲۵ با ۴.۲ درصد افزایش ارزش، بزرگ‌ترین رشد سالانه خود در پنج سال گذشته را ثبت کرد و به دوره سه‌ساله کاهش ارزش خود در فاصله سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۴ پایان داد.

منبع: South China Morning Post و اداره دولتی ارزهای خارجی چین

پیامد برای ایران: رشد ارزش یوان نشان می‌دهد که تجارت با چین بیش از گذشته نیازمند توجه به ریسک‌های ارزی و طراحی سازوکارهای تسویه غیردلاری است. همچنین فعالان اقتصادی ایرانی باید نوسانات نرخ برابری یوان را در قراردادهای تجاری و مالی خود مدنظر قرار دهند.

تحلیل: تقویت ارزش یوان می‌تواند به افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و جذب سرمایه به اقتصاد چین کمک کند، اما در عین حال فشارهایی را نیز بر بخش صادرات این کشور وارد خواهد کرد. سیاست‌گذاران چینی تاکنون تلاش کرده‌اند میان مزایای یک ارز قوی و ضرورت حفظ رقابت‌پذیری صادرات، تعادل برقرار کنند.

یوان تقویت می‌شود

یوان در حال نزدیک شدن به نرخ نقطه‌ای نسبت به دلار آمریکا

بازگشت سرمایه‌گذاری چین به اروپا؛ اوج هفت‌ساله روابط اقتصادی

۷

شرح خبر: سرمایه‌گذاری چین در اروپا در ماه‌های اخیر افزایش یافته است، هرچند فشارهای بروکسل و تنش‌های تجاری همچنان ادامه دارد. تمرکز اصلی این سرمایه‌گذاری‌ها بر حوزه‌های خودروهای برقی، باتری و فناوری‌های صنعتی قرار داشته است. بر اساس داده‌های منتشرشده، آخرین باری که سرمایه‌گذاری چین در اروپا به چنین سطحی رسیده بود به سال ۲۰۱۸ بازمی‌گردد. پس از آن، با تشدید نظارت‌های امنیتی اتحادیه اروپا و همه‌گیری کرونا، این روند به طور قابل توجهی کاهش یافت و در سال‌های بعد به حدود ۱۰ میلیارد یورو سقوط کرد. با این حال، در سال ۲۰۲۵ این روند معکوس شده و حجم سرمایه‌گذاری چین در اروپا با ۶۷ درصد رشد به ۱۶.۸ میلیارد یورو رسیده است. همچنین سهم اروپا از کل سرمایه‌گذاری خارجی چین از ۱۷ درصد به نزدیک ۲۵ درصد افزایش یافته است.

منبع: South China Morning Post

پیامد برای ایران: در این راهبرد تنوع بخشی سرمایه‌گذاری چین، ایران می‌تواند نقش دوگانه و مهمی ایفا کند. از یک سو، به عنوان یکی از بازیگران کلیدی در جنوب جهانی، در تأمین امنیت انرژی چین نقش دارد و از سوی دیگر، به عنوان یک مسیر ترانزیتی و حلقه ارتباطی در چارچوب کمربند اقتصادی جاده ابریشم، امکان اتصال چین به اروپا را فراهم می‌کند. در این چارچوب، مکمل بودن اقتصادی ایران و چین اهمیت ویژه‌ای دارد؛ به گونه‌ای که چین به انرژی پایدار و مقرون به صرفه ایران نیاز دارد و ایران نیز در مقابل به سرمایه، فناوری و کالاهای صنعتی چین وابسته است.

تحلیل: این روند نشان می‌دهد اروپا بار دیگر به یکی از مقاصد اصلی سرمایه‌گذاری چین تبدیل شده است. مهم‌تر از آن، چین در حال اجرای یک راهبرد تنوع بخشی همزمان در جغرافیای سرمایه‌گذاری خود است؛ از جنوب جهانی گرفته تا اروپا، و از انرژی تا فناوری. در واقع می‌توان گفت چین در حال شکل دهی به یک شبکه اقتصادی موازی است. در این چارچوب، سرمایه‌گذاری در اروپا با هدف دسترسی به فناوری‌های پیشرفته و بازارهای با قدرت خرید بالا انجام می‌شود، در حالی که در جنوب جهانی تمرکز بر تأمین منابع، انرژی و زیرساخت‌های حیاتی برای رشد بلندمدت این کشور قرار دارد.

اقتصاد جهانی در سایه تعادل پکن-واشنگتن

۸

شرح خبر: پس از سفر دونالد ترامپ به پکن، دو طرف از ادامه گفت‌وگوها درباره تعرفه‌ها، کالاهای غیرراهبردی، عناصر نادر خاکی، هواپیما و تجارت محصولات کشاورزی خبر دادند. صندوق بین‌المللی پول (IMF) نیز کاهش تنش میان دو اقتصاد بزرگ جهان را به نفع اقتصاد جهانی ارزیابی کرده است.

منبع: رویترز

پیامد برای ایران: چین در این شرایط همچنان تلاش می‌کند فضای مانور خود را میان ایالات متحده و ایران حفظ کند. به همین دلیل، احتمال ادامه سیاست «تعادل فعال» پکن در روابط خارجی، به ویژه در حوزه‌های اقتصادی و تجاری، همچنان بالا خواهد بود.

تحلیل: این سفر به معنای پایان رقابت اقتصادی میان چین و آمریکا نیست، بلکه نشان‌دهنده تثبیت نوعی «رقابت مدیریت شده» میان دو کشور است. در این چارچوب، رقابت فناورانه و ژئواکونومیک ادامه دارد، اما در عین حال، امکان قطع کامل روابط اقتصادی میان دو قدرت بزرگ جهان عملاً وجود ندارد.

ب - مهمترین اخبار و تحولات

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در ۲ هفته اخیر

اتاق تهران میزبان رئیس جمهور؛ زمان اعتماد به فعالان اقتصادی و اصلاح مقررات فرا رسیده است

در نشست مشترک رئیس جمهور با اعضای هیئت نمایندگان اتاق تهران، رؤسای تشکلهای اقتصادی و فعالان بخش خصوصی، مهم ترین چالش های اقتصاد کشور و مطالبات فعالان اقتصادی مطرح شد. نمایندگان بخش خصوصی با اشاره به شرایط ویژه ناشی از جنگ، خواستار بازنگری در مقررات، کاهش تصدی گری دولت، اصلاح سیاست های ارزی و تجاری، تسهیل واردات و صادرات و افزایش اعتماد به بخش خصوصی شدند.

در این نشست، موضوعاتی از جمله تأمین ارز صنایع، استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان، حذف یا تسهیل فرآیند ثبت سفارش، حل مشکلات حمل و نقل و گمرکات، تسویه مطالبات بخش خصوصی، خصوصی سازی خودروسازان، رفع محدودیت های اینترنتی و حمایت از اقتصاد دیجیتال مطرح شد. همچنین فعالان اقتصادی بر ضرورت توسعه صادرات، اصلاح قیمت گذاری دستوری، حمایت از سرمایه گذاری در صنعت برق و انرژی های تجدیدپذیر و کاهش مداخلات دولت در اقتصاد تأکید کردند.

رئیس جمهور نیز با اعلام آمادگی دولت برای اصلاح فرآیندها و مقررات، بر همکاری دولت و بخش خصوصی، مقابله با رانت و فساد و تقویت تاب آوری اقتصاد کشور تأکید کرد.

اتاق تهران و سفیر چین راه‌های توسعه مناسبات تجاری را بررسی کردند

رئیس اتاق بازرگانی تهران به همراه دبیرکل و جمعی از رؤسای کمیسیون‌های تخصصی این اتاق در دیدار با سفیر جمهوری خلق چین، راهکارهای توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان دو کشور را مورد بررسی قرار دادند.

در این نشست، نمایندگان اتاق تهران با تأکید بر نقش محوری بخش خصوصی در گسترش روابط اقتصادی ایران و چین، خواستار تداوم گفت‌وگوها و تعاملات میان فعالان اقتصادی دو کشور شدند. همچنین با اشاره به سوابق همکاری‌های مشترک، آمادگی اتاق تهران برای توسعه ارتباطات، تسهیل همکاری‌های تجاری و بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در روابط اقتصادی دو کشور اعلام شد.

سفیر چین در تهران نیز ضمن ابراز خرسندی از همکاری‌های مستمر با اتاق تهران، نقش این نهاد را در توسعه مناسبات اقتصادی ایران و چین مثبت و مؤثر ارزیابی کرد و بر ضرورت استمرار رایزنی‌ها و استفاده حداکثری از ظرفیت‌های مشترک تجاری تأکید کرد.

در پایان، دو طرف بر تداوم تعاملات و تقویت کانال‌های ارتباطی به منظور تسهیل و توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان ایران و چین تأکید کردند.

پیشنهاد سه‌گانه اتاق تهران در راستای توسعه تجارت میان پاکستان، ایران و آفریقا

در کنفرانس تجاری پاکستان-آفریقا ۲۰۲۶ که با هدف تقویت همکاری‌های اقتصادی میان پاکستان و ۱۶ کشور آفریقایی در کراچی برگزار شد، محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران در پیامی ویدیویی بر تقویت همکاری‌های اقتصادی و تجاری میان ایران، پاکستان و کشورهای آفریقایی تأکید کرد و سه پیشنهاد مشخص برای توسعه مسیرهای تجاری مشترک ارائه داد. این پیشنهادها شامل ایجاد مسیر تجاری آزمایشی پاکستان-ایران-آفریقا، طراحی پروژه آزمایشی تجارت با تمرکز بر دارو، محصولات غذایی و کالاهای صنعتی و همچنین توسعه هم‌افزایی میان نهادهای مالی و تجاری برای تسهیل پرداخت‌ها و کاهش ریسک مبادلات بود. وی همچنین پیشنهاد تشکیل کارگروه مشترک میان اتاق‌های بازرگانی ایران، پاکستان و کشورهای آفریقایی برای تدوین نقشه راه این مسیر تجاری را مطرح کرد و توسعه همکاری‌های جنوب-جنوب و شکل‌گیری مسیرهای جدید تجاری را ضرورتی راهبردی دانست.

هم‌افزایی اتاق تهران، صندوق ضمانت صادرات و استانداری برای حمایت از صادرات

اتاق بازرگانی تهران، صندوق ضمانت صادرات ایران و استانداری تهران با هدف حمایت از توسعه صادرات، تسهیل تامین مالی صادراتی و توانمندسازی فعالان اقتصادی، تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند. براساس این تفاهم‌نامه، استقرار میز خدمت صندوق ضمانت صادرات در اتاق تهران برای تقویت صادرات استان مورد توافق قرار گرفت. طبق مفاد این همکاری، صندوق ضمانت صادرات ایران متعهد شده انواع بیمه‌نامه‌ها و ضمانت‌نامه‌های صادراتی را برای پوشش ریسک‌های سیاسی و تجاری صادر کند و خدمات ارزیابی ریسک، بیمه سرمایه‌گذاری و مشوق‌های صادراتی را توسعه دهد. همچنین ایجاد کارگروه‌های تخصصی مشترک، برگزاری نشست‌ها و کارگاه‌های آموزشی، تسهیل تامین مالی پروژه‌های صادرات محور و حمایت از خدمات فنی و مهندسی در دستور کار قرار گرفته است. استانداری تهران نیز مسئول هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی و شناسایی چالش‌های صادراتی استان خواهد بود.

الزام استفاده از «سامانه اوراسیا» برای بهره‌مندی از معافیت‌های تعرفه‌ای

حسام‌الدین حلاج، معاون امور بین‌الملل و توسعه تجارت اتاق بازرگانی تهران از آغاز بهره‌برداری «سامانه اوراسیا» در فرآیندهای گمرکی کشور خبر داد و اعلام کرد که از ابتدای اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵، بهره‌مندی از تخفیفات و معافیت‌های تعرفه‌ای واردات از کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا تنها از طریق ثبت اطلاعات و انجام فرآیندها در این سامانه امکان‌پذیر است. به گفته وی، این سامانه با هدف افزایش شفافیت، تسهیل تجارت و اجرای موافقت‌نامه تجارت آزاد ایران و اوراسیا راه‌اندازی شده و استفاده از آن در فرآیندهای اظهار، ارزیابی و ترخیص کالا الزامی است. حلاج تاکید کرد در صورت عدم ثبت گواهی مبدا اوراسیا در سامانه جامع گمرکی، واردات کالا مشمول تخفیف تعرفه‌ای نخواهد شد و به‌عنوان واردات از کشورهای ثالث تلقی می‌شود.

گزارش یک:

پانزدهمین برنامه پنج ساله فرصت ها و چالش ها برای ایران و چین

با درک تصویر کلی چین در آستانه پانزدهمین برنامه توسعه پنج ساله و همچنین وضعیت جدید ایران، به ویژه در حوزه بازسازی، چند توصیه کلیدی برای دو کشور قابل استخراج است:

توصیه اول: پروژه های کوچک و مشخص را جایگزین وعده های بزرگ کنیم

به جای تمرکز بر وعده ۴۰۰ میلیارد دلاری توافق ۲۵ ساله - که عملاً اجرای آن به دلیل تحریم ها و محدودیت های بانکی با چالش های جدی مواجه است - ایران باید بسته های سرمایه گذاری در مقیاس ۵۰ تا ۵۰۰ میلیون دلاری با نرخ بازگشت سرمایه مشخص و کوتاه مدت تعریف کند.

در این چارچوب، پروژه هایی مانند توسعه ۷ گیگاوات نیروگاه های خورشیدی، احداث پالایشگاه ۵ هزار بشکه ای و تولید اینورترها (که برای توسعه انرژی های تجدیدپذیر اهمیت بالایی دارند) می توانند نمونه های عملی و قابل اجرای این رویکرد باشند.

توصیه دوم: نفت در برابر کالا یا در برابر فناوری نوین را زودتر نهادینه کنیم

بهترین دستاورد عملی همکاری ایران و چین، الگوی تهاثر نفت خام در برابر کالا، خدمات و به ویژه فناوری بوده است. ایران و چین باید این الگو را از یک «راهکار موقت» به یک سازوکار دائمی، شفاف و قابل توسعه تبدیل کنند و دامنه آن را از تأمین کالاهایی نظیر تجهیزات پزشکی، قطعات خودرو و دارو تا خطوط مونتاژ، تجهیزات نیروگاهی، ماشین آلات صنعتی، مجوزهای دانش فنی، انتقال فناوری و

حقوق مالکیت فکری گسترش دهند. در این مسیر، استفاده از یوان و سایر ابزارهای پرداخت غیردلاری، از جمله رمزارزها، می تواند نقش مهمی در تسهیل مبادلات ایفا کند.

توصیه سوم: بر انرژی سبز متمرکز شویم، نه فقط نفت سیاه

چین در حال تبدیل شدن به بزرگ ترین صادرکننده فناوری های انرژی پاک در جهان است. ایران نیز با کسری شدید برق (۱۵ هزار مگاوات) مواجه است. همکاری دو کشور در حوزه نیروگاه های خورشیدی و بادی، باتری های ذخیره سازی انرژی و تولید قطعات مورد نیاز صنایع انرژی های تجدیدپذیر، یک فرصت واقعی «برد-برد» محسوب می شود. در این چارچوب، چین بازار جدیدی برای صادرات فناوری های خود به دست می آورد و ایران نیز ضمن تقویت و تثبیت شبکه برق، ارزش افزوده بیشتری ایجاد کرده و وابستگی خود به سوخت های فسیلی را کاهش می دهد.

توصیه چهارم: از جنگ سرد جدید بین چین و آمریکا سود ببریم

جهان در حال حرکت به سمت شکل گیری دو قطب متمایز فناوری و مالی است؛ یکی به رهبری آمریکا

۱ ایجاد بانک مشترک ایران و چین: تأسیس یک نهاد مالی مشترک مستقر در چین (ترجیحاً در مناطق آزاد) که صرفاً با یوان، ریال و رمزارزها فعالیت کند و هیچ گونه ارتباطی با نظام مالی مبتنی بر دلار نداشته باشد.

۲ استفاده از ظرفیت صندوق توسعه ملی ایران: بهره گیری از منابع صندوق توسعه ملی، به ویژه منابع حاصل از درآمدهای نفتی ایران در چین، برای حمایت از تأمین مالی پروژه ها و تجارت دو جانبه.

۳ طراحی سازوکار تأمین مالی مشترک: ایجاد مدلی که بر اساس آن فاکتورها و قراردادهای تجاری طرف های چینی یا اعتبارات اسنادی از طریق بانک مشترک دو کشور و در صورت نیاز با پوشش بیمه صادراتی چین، به سرعت تأمین مالی شوند و از تکرار تجربه ناموفق بانک کونلون جلوگیری شود. شایان ذکر است که با توجه به تحولات جاری در سطح منطقه ای و بین المللی، چین امروز صرفاً به دنبال تأمین نفت ارزان نیست، بلکه به یک قدرت بزرگ فناوری و سرمایه گذار جهانی تبدیل شده است که می تواند در آینده انرژی، صنعت و حمل و نقل جهان نقش تعیین کننده ای ایفا کند. از سوی دیگر، ایران نیز با وجود فشارها و محدودیت های موجود، یک قدرت منطقه ای با تجربه با موقعیتی ژئوپلیتیکی منحصربه فرد است.

گذار از یک رابطه صرفاً «مشتری-فروشنده» به «شراکت راهبردی» مستلزم شفافیت، اعتماد متقابل و اجرای پروژه های کوچک، عملیاتی و مستمر است. در این مسیر، نه وعده های کلان و تحقق نیافته ۴۰۰ میلیارد دلاری و نه تداوم بی اعتمادی متقابل، هیچ یک نمی تواند مبنای مناسبی برای توسعه روابط بلندمدت دو کشور باشد.

و دیگری به رهبری چین. ایران می تواند با ایجاد فرصت های اقتصادی سودمند برای هر دو طرف، از فناوری ها و سرمایه های چینی بهره مند شود. تحقق این هدف مستلزم طراحی سازوکارهای متنوع اما شفاف برای تسویه مالی، از جمله استفاده از یوان بین المللی یا تهاتر، عضویت و بهره گیری از نظام های مالی جایگزین نظیر CIPS و همچنین هماهنگی بیشتر در مجامع و سازوکارهای بین المللی مانند بریکس، سازمان همکاری شانگهای، پیمان سنتو و سایر چارچوب های مشابه است.

پکن به شرکایی نیاز دارد که در برابر فشارهای غرب از ثبات و پایداری برخوردار باشند و ایران تاکنون این ویژگی را از خود نشان داده است.

توصیه پنجم: ثبات اقتصادی و شفافیت، شرط اول جذب سرمایه چین

سرمایه گذار چینی، چه دولتی و چه خصوصی، پیش از هر چیز به قابلیت پیش بینی پذیری (Predictability) و امنیت سرمایه گذاری توجه می کند. تورم مزمن، نوسانات شدید نرخ ارز، تغییرات ناگهانی مقررات و نبود شفافیت در قوانین، از مهم ترین موانع حضور و فعالیت سرمایه گذاران چینی در ایران به شمار می روند. رفع این چالش های داخلی، نه تنها برای جذب سرمایه گذاری چین، بلکه برای جلب مشارکت هر شریک خارجی دیگری نیز یک پیش شرط اساسی و اجتناب ناپذیر است.

توصیه ششم: بانک های چینی را با قواعد جدید وارد بازی کنیم

واقعیت این است که بانک های بزرگ چینی، به دلیل نگرانی از تحریم های آمریکا، عملاً گشایش اعتبار اسنادی (LC) برای ایران را متوقف کرده اند. در این شرایط، چند راهکار قابل بررسی است:

تهران، پایتخت تجارت ایران

South China Morning Post

MONDAY, JUNE 1, 2020 南華早報 WWW.SCMPOST.COM

SHENZHOU-23 CREW MAY VISIT THE CITY
Push to host HK's Lai Kwong and five other astronauts in first half of 2020

TIME FOR 'HK 3.0' TO EMBRACE BEING BIPOLAR
Open questions for Charles Li Shiu, the longest-serving CEO of HKEX

ZAC PURTON CLAIMS HIS 2,000TH VICTORY
Becomes first player to reach the remarkable figure in Hong Kong

Last orders?

Shenzhen's last orders? The city's government has issued a series of measures to support the local economy, including a 10% discount on electricity bills for small and medium-sized enterprises. The measures are part of a broader effort to stimulate economic growth and create jobs.

LEE SEEKS NEW MARKETS IN CENTRAL ASIA MISSION

Chief executive leads a 70-strong delegation, planning to leverage HK's "superconnector" role and help mainland businesses enter global markets

Lee Kwong, CEO of the Hong Kong Chamber of Commerce, is leading a 70-strong delegation to Central Asia. The mission aims to explore new market opportunities for Hong Kong businesses and to leverage the city's role as a "superconnector" between the mainland and the rest of the world.

Japan rejects China's 'new militarism' label at forum

Tokyo's more assertive defense policy will allow it to play cooperative role in region, minister says

Japan's defense minister has rejected China's label of "new militarism" at a forum in Tokyo. He stated that Japan's defense policy is aimed at maintaining peace and stability in the region, and that it is open to playing a cooperative role in the region.

Offshore yuan venture fund could invest in innovation

Beijing-based fund aims to attract global investors and support tech startups

A new offshore yuan venture fund has been established in Beijing. The fund aims to attract global investors and support tech startups, particularly in the areas of artificial intelligence, biotechnology, and quantum computing.

PATEK PHILIPPE
GENÈVE
BIEN VIVRE ENSEMBLE

YOU NEVER ACTUALLY OWN A PATEK PHILIPPE. YOU MERELY LOOK AFTER IT FOR THE NEXT GENERATION.

PATEK PHILIPPE BOUTIQUE
4/F, 100, Queen's Road Central, Hong Kong
Tel: (852) 2200 8800

HK\$62b

For a complete guide to the Hong Kong stock market, visit www.hkex.com.hk

دبیرخانه توسعه همکاری های اقتصادی و تجاری بخش خصوصی با چین